

અમીર વ મામૂર કે તાલ્લુક કી નૌઈયત

મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

'નોટ:- હદીષ કી રિવાયત કા ખુલાસા હૈ.'

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

◈ બુખારી વ મુસ્લિમ ઇબ્ને ઉમર કી રિવાયત કા ખુલાસા:- રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા- કિ તુમ મૈ સે હર શખ્સ મુહાફિઝ (રક્ષક) ઔર નિગરાઁ હૈ ઔર ઉસ સે ઉન લોગોં કે બારે મૈ પૂછ તાછ હોગી જો ઉસ કી નિગરાની મૈ દિએ ગયે હૈ, તો અમીર જો લોગોં કા નિગરાઁ હૈ ઉસ સે ઉસ કી રિઆયા કે બારે મૈ પૂછ તાછ હોગી, ઔર મર્દ અપને ઘર વાલોં (બીવી બચ્ચોં) કા નિગરાઁ હૈ તો ઉસ સે ઉસ કી પ્રજા કે બારે મૈ પૂછ તાછ હોગી ઔર બીવી અપને શૌહર કી ઔલાદ કી નિગરાઁ હૈ ઔર ઉસ સે ઔલાદ કે બારે મૈ પૂછ-તાછ હોગી.

"નિગરાઁ હૈ" યાની ઉન્કી તબિયત વ સુધાર કા જિમ્મેદાર હૈ યે ઉસ કી જિમ્મેદારી હૈ કિ ઉન્કો ઠીક હાલત મૈ રખે ઔર

બિગડને સે બચાયે, અગર ઉન્કી તબિયત ઔર સુધાર કી તરફ ધ્યાન નહીં દેતા હૈ ઉન્કો બિગડને કે લિયે છોડ દેતા હૈ તો ઉસ સે અલ્લાહ તઆલા હિસાબ કે દિન પૂછ તાછ કરેગા.

◈ મુત્તફક અલૈહિ, કી રિવાયત કા ખુલાસા:- મઅકિલ બિન યસાર (રદી) કહતે હૈ કિ મૈંને રસૂલુલ્લાહﷺ કો યે ફરમાતે હુયે સુના કિ જો શખ્સ મુસલમાનોં કી જમાઅત કા ઝિમ્મેદાર હો ઔર વહ ઉન કે સાથ ખયાનત કરે તો અલ્લાહ ઉસ પર જન્નત હરામ કર દેગા.

◈ તિબરાની, કિતાબુલ ખિરાજ, કી રિવાયત કા ખુલાસા:- હઝરત મઅકલ બિન યસાર (રદી) કહતે હૈ કિ મૈ ને રસૂલુલ્લાહﷺ કો યે ફરમાતે હુયે સુના કિ જિસ કિસી શખ્સ ને મુસલમાનોં કી જમાઅત કી ઝિમ્મેદારી કુબૂલ કી, ફિર ઉસ ને ઉન કે સાથ ભલાઈ નહીં કી ઔર ઉન કે કામ કો કરને કે લિયે અપને આપ કો ઉસ તરહ નહીં થકાયા જિસ તરહ વહ અપની ઝાત કે લિયે અપને આપકો થકાતા હૈ, તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ શખ્સ કો મુંહ કે બલ જહન્નમ મૈ ગિરા

દેગા. ઔર ઇબ્ને અબ્બાસ રિવાયત મૈ હૈ, ફિર ઉન્કી હિફાઝત ઐસે તરીકે સે નહીં કી જિસ તરીકે સે અપની ઔર અપને ઘર વાલોં કી હિફાઝત કરતા થા.

◈ કિતાબુલ ખિરાજ, ઇમામ અબૂ યૂસુફ કી રિવાયત કા ખુલાસા:- યઝીદ બિન અબી સુફિયાન કહતે હૈ કિ જબ હઝરત અબૂ બક્કર (રદી) ને મુઝે સિપહસાલાર બના કર શામ કી તરફ રવાના કિયા તો ઉસ વકત યે નસીહત ફરમાઈ, ઍ યઝીદ તુમ્હારે કુછ રિશ્તેદાર હૈ, હો સકતા હૈ કિ તુમ ઉન્કો જિમ્મેદારિયાં સૌંપને મૈ તર્જીહ (મહાનતા) દો, યે સબ સે બડા ડર હૈ જો મુઝે તુમ્હારી તરફ સે હૈ. રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા- કિ જો મુસલમાનોં કે ઇજતિમાઈ મુઆમલાત કા ઝિમ્મેદાર હો ઔર વહ મુસલમાનોં પર કિસી કો હુકૂમત કરને વાલા બનાએ સિર્ફ રિશ્તેદારી યા દોસ્તી કી વજહ સે તો ઉસ કે ઉપર અલ્લાહ કી લાનત હોગી, અલ્લાહ ઉસ કી તરફ સે કોઈ ફિદિયા કુબૂલ નહીં કરેગા. યહાં તક કિ જહન્નમ મૈ ડાલ દેગા.

◈ કિતાબુલ ખિરાજ, ઇમામ અબૂ યૂસુફ કી રિવાયત કા ખુલાસા:- અસમા બિન્તે ઉમૈસ (રદી) કા બયાન હૈ કિ

હઝરત અબૂ બક્કર (રદી) ને હઝરત ઉમર (રદી) સે ફરમાયા- કિ ઍ ખત્તાબ કે બેટે! મૈંને મુસલમાનોં પર મુહબ્બત કી વજહ સે તુમ્હેં ખલીફા ચુના હૈ, ઔર તુમ રસૂલુલ્લાહﷺ કે સાથ રહ ચુકે હો તુમ ને દેખા હૈ કિ રસૂલુલ્લાહﷺ કિસ તરહ હમ કો અપને ઉપર ઔર હમારે ઘર વાલોં કો અપને ઘર વાલોં કે ઉપર મહાનતા દેતે થે, યહાં તક કિ હમ કો જો કુછ ભી આપ કી તરફ સે મિલતા ઉસ મૈ સે જો કુછ બચ જાતા વહ હમ નબી કે ઘર વાલોં કો હદિયા (ભેંટ) ભેજા કરતે થે.

◈ કિતાબુલ ખિરાજ, ઇમામ અબૂ યૂસુફ રિવાયત કા ખુલસા:- અમીરૂલ મોમિનીન હઝરત ઉમર બિન ખત્તાબ (રદી) ને (એક સભા મૈ જિસ મૈ પ્રજા ઔર હુકૂમત કે જિમ્મેદાર લોગ મૌજૂદ થે) તકરીર કરતે હુયે ફરમાયા-, ઍ લોગો! હમારા તુમ પર હક હૈ કિ હમારે પીછે હમારા ભલા ચાહને વાલા બન કર રહો ઔર નેકી કે કામોં મૈ હમારી મદદ કરો (ફિર ફરમાયા-) ઍ હુકૂમત કે ઝિમ્મેદારો! અમીર કી બુર્દબારી ઔર ઉસ કી નર્મી સે ઝ્યાદા નફા દેને વાલી ઔર અલ્લાહ કો મહબૂબ કોઈ ઔર બુર્દબારી નહીં હૈ. ઇસી તરહ

અમીર કી જઝ્બાતિયત ઔર બેસલીકા કામ કરને સે ઝ્યાદા નુકસાનદેહ ઔર મબગઝ કોઈ ઔર જઝ્બાતિયત ઔર બદસલીકગી નહીં હૈ.

◈ મુત્તફક અલૈહિ, ઇબ્ને ઉમર રદી કી રિવાયત કા ખુલાસા:- રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા- કિ મુસલમાનોં કો ઇજતિમાઈ મુઆમલાત કે ઝિમ્મેદાર કી બાત સુનની ઔર માનની ઝરૂરી હૈ, ચાહે વહ હુક્મ આપ કો પસન્દ હો યા ન હો મગર જબકિ વહ અલ્લાહ કી નાફરમાની કરને કા હુક્મ ન હો, ઔર જબ ઉસે અલ્લાહ કી નાફરમાની કા હુક્મ દિયા જાએ તો વહ બાત ન સુનની ચાહિયે ન માનની ચાહિયે.